

Apostrofació o no amb símbols químics

Apostrofació o no amb símbols químics: l'NO₂ (diòxid de nitrogen) o el NO₂, l'H₂SO₄ (àcid sulfúric) o el H₂SO₄?

ÀREA TEMÀTICA: **Llengua. Ortografia i puntuació**

TÍTOLS ASSOCIATS: **símbols químics: apostrofació**

DATA D'ACTUALITZACIÓ: 1/10/2002

SOLUCIÓ: **No s'apostrofa: el NO₂, el H₂SO₄**

ARGUMENTACIÓ:

Segons el *Diccionari d'abreviacions* editat per Enciclopèdia Catalana (2ª edició: setembre del 2001), els símbols es llegeixen com si el terme simbolitzat estigués escrit amb totes les lletres. Per exemple: el símbol del sofre és S, però no llegim "essa" sinó "sofre" (l'excepció la tenim en el cas de *pH*, que llegim normalment [peak] en lloc de "potencial d'hidrogen / logaritme decimal canviat de signe de la concentració d'ions hidrogen").

Segons el criteri del paràgraf anterior, l'única solució viable, si decidíssim apostrofar partícules davant els símbols, és apostrofar només aquells símbols químics el mot o mots dels quals comencen per vocal: així tindríem l'H (l'hidrogen), l'Au (l'or), l'H₂SO₄ (l'àcid sulfúric), però en canvi faríem el NO₂ perquè llegim "el diòxid de nitrogen".

Ara bé, la comunitat científica en general rebutja l'apostrofació davant dels símbols perquè l'aplicació de la norma pot ser complexa en certs casos, i sobretot per al públic en general. Per a una persona no especialista en ciències químiques, l'expressió NO₂, si no en sap el desplegament nominal, és probable que ho llegeixi com a "ena-o-dos" i, per tant, que hi apliqui l'apostrofació ("l'ena-o-dos"). En canvi, un químic llegirà "diòxid de nitrogen" i per tant farà el NO₂ (= "el diòxid de nitrogen").

El criteri del *Diccionari d'abreviacions* (expressat també en el *Manual d'estil*, de J. M. Mestres *et alii*) és de no apostrofar mai els símbols, tant els procedents de la química com d'altres àmbits científics. Així farem: *el H*, *el Au*, *el H₂SO₄*, *el NO₂*... (l'única excepció són els símbols dels vents, que també són sigles: *l'E* (*l'est*), *l'O* (*l'best*)). No obstant això, el català científic també té altres maneres d'expressar-se que no són tan "maniqueistes". En lloc d'escriure "calcula quants grams de NaOH" es pot escriure d'aquesta altra forma: "calcula quants grams d'hidròxid sòdic (NaOH)", és a dir, formular en primer terme l'expressió química desenvolupada i a continuació entre parèntesis els símbols.